

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter volja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele na vsak leto 26 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 80 h, na eden mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, na eden mesec 2 K. Kdor hodi sam poji, volja na celo leto 22 K, na pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 80 h, na eden mesec 1 K 80 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od petersborske pošte po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegovo ulico št. 2, vhod v upravnništvo pa na Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kranjsko ljudsko šolstvo in učiteljstvo.

(Dopis iz učiteljskih krogov z dežele.)

II.

Poleg naprednih strank je tudi vlada sama prišla do spoznanja in prepričanja, da je že skrajni čas, da se kaj stori za izboljšanje kranjskega ljudskega šolstva, zakaj vsako leto, da, vsak mesec ali še celo vsak dan, ki se zamudi, je v škodo našemu ljudstvu. Pregovor pravi, da riba najprej pri glavi smrdi. Tudi pri našem šolstvu je bilo tako. Zato je začela vlada sanirati naše ljudsko šolstvo najprej pri glavi. Razdelila je šolsko nadzorstvo ter poklicala na mesto deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole moža, temeljitega pedagoškega znanja in neumorne pridnosti. Novi deželni šolski nadzornik g. Hudab, je dobro vedel, kakšno delo je prevzel in prepričan je bil že naprej, da za svoj trud ne bode žel hvalečnosti in si tudi ne pridobival prijateljev in čestilcev. Ali, kaj so bili ti njemu mar? Ni se oziral ne na desno, ne na levo, pred očmi je imel vedno le stvar ne pa osebe in je, ne oziraje se na te, pogumno stopal naravnost naprej za svojim ciljem: za izboljšanjem ljudskega šolstva. Započel je svoje sicer nehvaležno, a toliko bolj plodonosno delo na učiteljskem, na viru pedagoške in metode. Poklical je na ta zavod in posebej še na vadnico, mlade čile, a izvrstne šolnike, na katere smo lahko ponosni. Da se pa pri tem delu za izboljšanje našega šolstva ni mogel ogniti ljudskega učiteljstva, je umevno ob sebi. A tu je pa naletel na odpor! Deloma so temu odporu krive slabe učiteljske gnotne razmere, deloma pa tista že skoraj ukoreninjena »stara navada«, katere se vedno upre tudi še tako dobri »novotariji«. S krepko roko je poprijel novi deželni šolski nadzornik

zavoženi šolski voz, da bi ga spravil zopet na plan. Poleg klerikalcev so ga ovirali najbolj nekatere učitelji, priskočili so za vozom ter ga vlekli nazaj pod cesto, povdarjaje v enomer, da poprej ne puste voza na plan, dokler se učiteljstvo ne izboljša plače. Klerikalci so si meli roke in se smejali v pest tej »fakcijski opoziciji«, katere jim je nepričakovano došla na pomoč. Začeli so zbadati deželnega šolskega nadzornika, učiteljski fakcijski opoziciji so pa pritrjevali po svojih glasilih ter na ta način ovirali napredek ljudskega šolstva. Da bi učiteljstvo bolj zbegali in omamili, so začeli izražati sočutje do učiteljstva. A kolikor, besedi, toliko hinavščine! Zakaj pa te »ljubezniki« do učiteljstva dejansko ne pokazujejo? V deželnem zboru imajo lepo priliko, katere se pa namenoma ogibljejo! Bog nas obvaruj klerikalne »ljubezniki!« Ko bi imeli res moč nad nami, bi nam že pokazali, kakošna je ta »ljubezen«. Le poglejte Luegerja, kako nečloveško počenja z učiteljstvom! Pa čemu neki bi hodili tako daleč! Saj imamo doma dovolj žalostnih slučajev. Le poglejte, kaj je storil kamniški dekan Lavrenčič z učiteljem Slomškarjem, kateri je bil vedno zvest in zanesljiv pristaš klerikalcev. Na stara leta, ko je že vse svoje telesne moči »zaorgljal«, ga je neusmiljeno postavil na cesto in mu odvzel službo organista! Taki in enaki slučajji se dogajajo vedno in povsod, kjer imajo klerikalci moč, zato se ne moremo prečuditi zgoraj omenjeni »fakcijski opoziciji«, da je tako kratkovidna, če ne že popolnoma slepa.

Madjarske korupcije.

V nadaljnjem zaslišanju pred preiskovalno komisijo je izpovedal grof Andrassy, da je prišel k poslancu Eötvösu že večkrat imenovani Evgen Deak ter rekel, da

ve proti Andrassyju več kompromitirajočih stvari, katere bo obelodanil, ako se mu ne plača.

Krojač Armin Pick, ki je pred dnevi izpovedal, da mu grof Szapary ostane dolžan celo zaslužek, se je pismeno pritožil, da ga je več članov preiskovalne komisije, ali kakor se je izrazil »več podpornih udov« podkupne zadruga »vstavilo na pragi zbornice. Insultirali so ga ter mu očitali, kako se drzne proti grofu na ta način izpovedati. Zahtevali so, naj svoje izpovedbe prekliče. Nad tem dopisom se je razvila za budimpeštanske družabne razmere kaj značilna debata, a končno se je sklenilo, da se pismo dene — ad acta.

Načelnik mestne policije, višji mestni poglavar pl. Rudnay, je prišel pri zaslišanju v hudo zagato. Izpovedal je, da je o begu Dienes zvedel šele 30. julija ter je »ta korak z veliko odločnostjo obsojal.« Z grofom Szaparyjem sta velika prijatelja, zato ga je vprašal drugi dan (?), kam je šel Dienes. Grof je odgovoril, da se bo to dalo morda zvedeti od žurnalista Hegyja, ki je po grofovem naročilu spremljal Dienes v inozemstvo. Na zahtevo posl. Miklosa, naj izpove vse, kar ve, je odgovoril Rudnay, naj se ga ne sili predaleč, sicer bi lahko nastala največja nesreča za posamezne osebe. (Za koga? Grofa Khuena?) Ker je Rudnay trdil, da je o celi aferi zvedel šele 30. julija od grofa Szaparyja, prestrigel ga je posl. Ratkay: »Vi ste načelnik policije. Kako je vendar, da n ste ničesar vedeli pred 30. julijem o zadevi, o kateri je že 29. julija vedela skoraj cela dežela?« Nato je postal Rudnay surov ter zaklical: »Zavarujem se proti temu, da bi se mi stavila tako dalekosežna vprašanja. Vse ima svoje meje!« Nadalje ga je vprašal isti poslanec: »Vprašati pač smem, kako je to, da so bile take uradne osebe, kakor

ministrski predsednik in vi prisotne v kazini, ko je grof Szapary svojo izjavo sestavljal? To je vsekakor značilno. Ali vam je grof pokazal spisano izjavo?« Rudnay: »Da!« — Rudnay tudi trdi, da ni vedel, da teče proti Dienesu kazenska preiskava ter je bil le pogojno izpuščen iz zapora. Tudi njegovi detektivi niso baje ničesar vedeli o tem.

V nadaljnjem zaslišanju je Rudnay povedal vse podrobnosti o begu Dienes, ko je že bil v Berlinu Ratkay: »To je vendar čudno, da do Dienesovega pobega niste o ničem vedeli, od trenutka pa, ko je došel v Berlin pa ste o vsem informirani.« Rudnay: »To je pač enkrat tako z našim omejenim človeškim razumom.« Posl. Polonyi je stavil Rudnayu vprašanje: »Kako ste mogli izkazovati prijateljstvo človeku, ki je zakrivil hudodelstvo, da je hotel poslanca podkupiti? Tu so morali biti vmes drugi nagibi.« — Rudnay: »Kot človek in prijatelj sem grofa Szaparyja globoko pomiloval ter ga zato tudi obiskal.« Isti poslanec je še vprašal Rudnaya: »Kdaj ste dne 30. julija brali jutranje liste?« — Rudnay: »Ob 1/8. uri.« — Polonyi: »In ko bi jih bili brali tudi šele ob 9 uri, ste vedeli, da je Dienes z orijentnim vlakom odšel. Ali ste obvestili obmejne postaje, da ga pridržite, kar stori v takem slučaju celo vsak vaški sodnik?« — Rudnay: »Ni bilo vzroka zato. Dienesovo aretiranje bi bilo protizakonito in brezpotrebno.« Polonyi je navedel, da je celo neki kontrolor na železnici Dienes spoznal ter to takoj naznanil oblastim. Rudnay taji obvestilo, vsled česar se bo do tični kontrolor zaslišal.

Posl. Szivák je povdarjal, kako ovira celo preiskavo dejstvo, ker niso hoteli Szapary, Ritter in Singer odgovarjati na najvažnejša vprašanja. Nadalje je konstatiral, da je dne 29. julija neki Nikolaj Vokan dobil potni

list pri notranjem ministrstvu. Potne liste za Budimpešto pa posreduje le policijska oblast. Rudnay pravi, da mu ime ni znano. Skoraj gotovo je dobil Dienes na to ime potni list.

Iz pisma poslanca Hegyja je razvidno, da je bil ob kritičnem času Singer pri grofu Szaparyju, kar je ta pred dnevi zanikal. Za Dienesu mu je izročil grof Szapary 50000 K, naj mu jih izroči šele v Berlinu, češ, da ne zaupa Dienesu, da bi se morda še ne povrnil. Na kolodvor sta Dienes spremljala z grofom Banffyjem.

Mohamedanci v Bosni in Hercegovini.

Pod tem naslovom je prinesel v Budimpešti izhajajoči list »La Revue d'Orient« zanimiv članek o razmerah bosansko-hercegovskih mohamedanov pod vladno pok. Kallaya. List piše med drugim: »In če se še v administrativnem režimu, ki ga je uvel v Bosni in Hercegovini Kallay, tudi ni ničesar spremenilo, občuti se vendar da po njegovi smrti ne more to stanje več dolgo trajati. Politika pokojnega ministra je napravila iz večine domačega prebivalstva nezadovoljnije. Deželna vlada je pri prebivalstvu popolnoma deskreditirana. Toda tega oblasti nočejo uvideti, ker se v metodi vladanja tudi po Kallayevi smrti ni ničesar spremenilo. Poglavje in voditelj mohamedanov še vedno preganjajo. Tako je Derviš beg Miralempatić še vedno interniran v Jemenliću in Ali beg Alibegović v Gradišču, Šerif efendi Arnautović še sedi vedno v zaporu, a najuglednejši pravak Ali Felim Čabić se še vedno ne sme vrniti v domovino. Vse te kazni so do bili vplivni in priljubljeni voditelji mohamedanskega naroda samo zaradi tega, ker so se potegovali za ohranitev verske zveze s središčem mohamedanske vere, s Carigradom. Ker ve vlada, da pomeni pri mohamedanih verska organizacija ob enem tudi narodno organizacijo denarja. Klub ima vedno veliko število članov, toda za »team« se volijo samo najboljši.

Vsa organizacija atletskih zvez, ki ima vedno enega kapitana, menagerja, blagajničarja itd., je ravno tako urejena, kakor pri atletskih klubih mladih mož. Naravno nosijo mlade dame za šport posebne obleke »Bloomer« z začetnicami kolegija in v njegovih barvah. Vsak kolegij ima namreč svoje barve, kakor tudi zapone posebne oblike.

Amerikanski kolegij je od evropskih zavodov tako različna uredba, da je potrebno, da se razume njegovo športno življenje, vplesti par besedi o življenju v kolegijih sploh.

»Kollegeboy«, kateri večkrat živi samo v kolegiju, — ali če ga samo že dan obiskuje — je manj prost v učenju in življenju kot naš dijak. Študirajoča omikana deklica je prostejša, kakor le kje na svetu. Tako se srečata oba spola na tem srednjem polju in skupna vzgoja je mogoča. Uredba, ki bi odgovarjala našemu dijaškemu življenju s popivanjem in menzurami, je za ženski spol nemogoča. Toda kolegij, kjer zavzema to mesto šport in atletstvo, je v modifikaciji, ki je prilagojena ženskemu spolu, lahko mogoča. (Konec prii.)

LISTEK.

Šport pri ameriškem ženstvu.

(Dolje.)

Dečke in deklice peljejo v osrednji park, kjer so urejeni razredi za skiciranje. Na ta način se krasno združi užitek prostega zraka z umetniškim opazovanjem. Akoravno so resnični vspehi del dostikrat majhni, vendar se marsikakemu otroku šele tukaj vzbudi smisel za krasoto narave, čut za njen povzdigujoč vpliv — posebno ako je volitev učitelja ali učiteljice srečna.

Deklice se poučujejo v kuhanju, šivanju, kvačkanju, izdelovanju oblek, vezenju, izdelovanju lišpa, punč in drugih igračk, kakor tudi cvetlic iz papirja itd. In sicer si sme vsaka učenka izvoliti dve stroki, ki sta tako urejeni, da se nauči porabljati svoje lastno delo. Na primer ena deklica si izbere risanje in vezenje. Ona mora potem sama narisati vzorce za svoja dela. Ali si izvoli v cvetličarstvu in napravljaju klobukov. Potem pa rabi cvetlice, ki jih je sama naredila, na klobukih, katere izdeluje.

Jako važen za deklice je tečaj za gojenje otrok. Marsikatera starejša

hči nižjih slojev mora izključno paziti na male otroke, ker gre mati na delo. Kuharski tečaj ne obseja samo pouka v pripravljanju točne hrane za bolnike, temveč učenka se poučuje tudi o njeni hranilni vrednosti in kemični sestavi. Sploh se razred »domače vednosti« nikakor ne peča izključno s kuho, temveč z gospodinjstvom sploh. Deklice se urijo v snajenju in zračenju sob, serviranju, obnašanju do gostov, okrašenju mize s cvetlicami in tako dalje. Na ta način se jim pokaže, kako se zamore z malo sredstvi napraviti prijazen in udoben dom.

Tudi za dečke so se uredili tečaji za kuhanje in šivanje. To se je izkazalo kot zelo koristno pri današnjih socialnih razmerah, katere ali zakon sploh onemogočujejo ali pa ženo s tem, da mora tudi ona služiti kruh izven doma, odtegujejo gospodinjstvu. Tako je mož v revnejših razmerah — dostikrat tudi v boljših! — navezan na samopomoč, zlasti na zapadnih krajih, kjer žensk dostikrat zelo primanjkuje ali jih pa celo sploh ni.

Tudi za vroče poletne večere se izrabljajo šolska poslopja. Na strehah so napravili vrtove, kjer igrajo dečki in deklice atletske igre. K večji

vsposbudi ustanovila so se darila za igre in telovadbo. Otroci delajo tudi na državne stroške izlete na morje in ob Hudsonu, pri čemur se uče domačega zemljepisja.

Mestno šolstvo, posebno isto pravih zimskih šol je v Ameriki večidel v ženskih rokah. Medtem ko v Evropi pogosto moški poučujejo v dekliških šolah, je tukaj nasprotni slučaj mnogo bolj v rabi. V javnih šolah poučujejo v nižjih deških razredih skoro izključno ženske in tudi v višjih razredih je nastavljen mnogo učiteljic. Dekliški razredi so popolnoma v ženskih rokah. Po krivici pa dobivajo za več sto dolarjev na leto manjše plače od svojih moških kolegov. Ker so s tem zadovoljne, se jih tudi rajše nastavlja.

V javnih višjih šolah, ki so to kar pri nas srednje šole, ne poučujejo dečkov več ženske, toda iste so nastavljene v vseh dekliških razredih. Tu poučujejo tudi telovadbo. Privatni zavodi, takozvani kolegiji, pa imajo zelo pogosto tudi za dečke in mladeniče učiteljice. Mnogo privatnih zavodov ima skupni pouk obeh spolov prav do najvišjih razredov. Deklice v višjih razredih ne telovadijo več v pravem pomenu besede. Uče se horiti in proste vaje. K zadnjim spadajo

tudi delstane vaje — tako imenovane po svoji iznajdljivosti. To so neke vrste telesne vaje, katere naj bi pridobile postavi ljubkost in pripomogle k razvoju harmoničnih oblik. Tudi govorništvo in glasovne vaje, kakor tudi mimika, so s tem v zvezi. Koliko vse to resnično pripomore k ljubkosti in harmoničnemu razvoju, se ne da določiti. Vpraša se sploh, ako take vaje, katere že vnaprej določujejo in urejujejo vse naravne gibe, ne pripomorejo več k nenaravnosti in afektaciji, kakor k lepi telesni harmoniji v grškem smislu.

Na vsak način deluje najboljše proti tej pretiranosti sveži, veseli šport! Kakor že omenjeno, je Basketball najljubša igra mladih deklic. Vsi kolegiji na deželi, v katerih učenke tudi stanujejo, imajo, ako je le mogoče, kako malo jezero v svojem okrožju. Kajti nasadi, ki spadajo k taki šoli, obsejajo dostikrat nekaj milj. Potem se snujejo regate, kakor med mladimi fanti. Tudi tekmovalnemu Basket-Ballu pokliče ena višja šola drugo. Dostikrat potujejo celi dan ali celo noč daleč, da pridejo skupaj. Tekmovanje se vrši pri tistem izmed zavodov, kateri ima boljši prostor za šport. Potovalni stroški se razdele med konkurentne in izplačajo iz klub-

cijo, porablja vsa mogoča sredstva da razdvoji mohamedansko prebivalstvo od njihovih zavednih in priznanih voditeljev. Zato zapira take voditelje, a mohamedanskemu prebivalstvu vsiljujejo za voditelje nevredne kreature. Tako je vlada za časa Stadlerjeve afere poslala sama mohamedansko deputacijo na Dunaj, toda izbrala je v deputacijo elemente, ki so slepo orodje v rokah vlade ter nimajo niti čuta niti vpliva za mohamedansko prebivalstvo.

Politične vesti.

— Cesar Franc Jožef papežu. Naš cesar je bil menda prvi, ki je odposlal svojo brzojavko za srečno izvolitev novega papeža.

— Češki narodni svet se sestane že tekom tega meseca v Pragi.

— Nova češka trgovinska zbornica. V Horicah se je vršilo manifestacijsko zborovanje čeških obrtnih in trgovinskih korporacij, ki so zahtevale, naj se razdeli trgovinska zbornica v Liberecih v češko in nemško ter se ustanovi za izhodno Češko posebna češka trgovinska zbornica s sedežem v Kralj. Gradcu. Obenem se je poslal trgovinskim zbornicam v Pragi, Budjevicah in Plzinju poziv, naj postopajo z nemškimi manjšinami tako, kakor postopa liberška nemška večina s češko manjšino.

— Ravnatelj učiteljskega sementišča v Dun. Nov. mestu, dr. Rimmer je zahteval od vsakega abiturienta pismeni reverz, da bo ostal krščanski sociallec v svojem poklicu. Občinski svet je vsled tega sprejel resolucijo, v kateri se pozivata poslanca Pernerstorfer in Kiemann, naj storita pri vladi primerne korake zoper tako počenje.

— Odstop grofa Zichyja. Avstrijski poslanik grof Teodor Zichy v Monakovem je odstopil.

— Grof Khuen-Hedervary pri cesarju. Ogrski ministrski predsednik je prišel včeraj v Ischl ter je bil poldrugo uro pri cesarju v avdijenci. Poročal je obširno o parlamentarnem in političnem položaju in o situaciji kabineta. Cesar ga je prosil, naj ostane še danes v Ischlu. Sodi se, da je Khuen ponudil demisijo in da si hoče vladar premisliti. Budimpeštanski listi pišejo o položaju, da se položaj ne osredotočuje okoli preiskovalne komisije niti okoli parlamenta. Prihodnji dnevi bodo zopet kritični prve vrste. Rešitev mora priti, bodisi v katerem smislu koli. Dežela ne more več prenašati tega žalostnega in poniževalnega položaja. V poučenih krogih prevladuje mnenje, da je kabinetna kriza skoraj neizogibna.

— O vladnem programu srbskega kralja Petra I. se je izjavil njegov tajnik Nenadović, da je kralj odločen pristaš odkritega

dejanja in taktike v politiki. Preteklost hoče popolnoma pozabiti ter vladati strogo ustavno in parlamentarno. Macedonsko vprašanje ne bo delalo Srbiji sitnosti. Kralj Peter goji odkritosrčne simpatije za Jugoslovane sploh in za Bolgare posebej.

— Konfiscirana munucija. Iz Belgrada se poroča, da so na ondnotnem kolodvoru konfiscirali večjo pošiljatev patron in municije, ki so jo hoteli spraviti na Bolgarsko pod imenom »papir in žebli«.

— Zopet napadi na Armence. Iz Armenije prihajajo obupna poročila o novem preganjanju Armencev.

— Diplomatični zbor pri papežu. Papež Pij X. je sprejel včeraj diplomatični zbor pod vodstvom portugalskega poslanika Martins d'Antosa. Papež je želel srečo vladarjem in narodom ter povdarjal, da je cerkev naravna opora vladarjev, vlad in narodov (??).

— Novi državni tajnik v Vatikanu. Papež Pij X. je ponudil državno tajništvo kardinalu Satolliju, ki pa je ponudbo odklonil. Potem je ponudil papež isto kardinalu Cavagnisiju, ki si je izprosil pomisleka do večera. — Prihodnji ponedeljek se bo vršil tajni konzistorij, da se določijo novi kardinali.

— Novi papež in italijanska vlada. Papež Pij X. je izjavil, da ga je zelo bolelo, ker ne more (ne sme!) obvestiti kraljeve italijanske vlade o zasedenju papeževga prestola. Ministrski predsednik Zanardelli je obvestil vse predstojnike, da se izvolitev novega papeža ni uradno naznanila italijanski vladi, vsled česar morajo oblasti izostati od cerkvenih in drugih slavnosti, prirejenih v prilog novemu papežu.

Dopisi.

Iz Mirnepeči. Malokaterikrat pridemo na vrsto, da bi od nas kaj izvedeli, to pa samo zaradi tega, ker smo mirni in verni ljudje, dokler nas pri miru pustijo oni mameluki, ki svojo domišljeno učenost dobivajo iz farovža. Kako na šibkih nogah pa je ta njih majhna premetenost, želel bi Vam nekoliko pojasniti. Pri nas je preveč takih mož, ki se pri vsaki priliki drugačne kažejo ter mislijo, da bodo nas za hrčtom imeli za Pepčke ali Tepčke. Pri vsem tem pa se ne pokaže nič drugega, kakor da so ti ljudje hinavci in zvijači. Nas bi radi varali in tudi duhovnike prav pošteno za nos vodijo. Dolgo časa kraljeval je v Mirnepeči blaženi mir. Toda ta mir pa je minil vsled hujškanja in napadanja, katero hočem tukaj popisati. V številki 137. prinesel je »Slov. Narod« dopis, v katerem se je le nekoliko ožigosala surovost Polimanega Janeza ter še celo pohvalilo postopanje našega knezo-

škofa. Komaj je dotični dopis zagledal beli dan, že so začeli nekateri kazati svojo navihanost. Tisti, ki so bili ob času Šusteršičevega shoda tako ljuti naprednjaki, da so ob mizo tolkli in se pridušali, da nikdar ne bodo odnehali od svojega prepričanja, začeli so sedaj napadati nekega šloveka, ki pri vsem tem prav nič nima ter ga očitno imenovali z vsemi najgršimi imeni. Polimanemu Janezu damo čast, ker on je res pri miru pustil vse, in pokazal nekoliko katoliške potrpežljivosti. Vendar pa se je njegov furor catolious pokazal drugje, namreč od strani njegove, pri nas pod imenom »Fekete« znane družice, koje ciganskih oiter še nismo pozabili. Ta družica že misli, da, ako se je enkrat posrečilo, ima neomejeno oblast razgrajati nad onimi, ki niso v tako srečnem položaju, kakor ona, ki je s svojo kačjo zvitostjo vlovila prerano nam umrlega, do groba nam zvestega naprednjaka. Drugi tak pa je isti, katerega je bil naš župnik pred nekaj leti razglasil za najuglednejšega in najbolj poštenega moža, akoravno mi vsi dobro vemo, da pred 30. leti je on nosil še šivanko in škarje, pozneje pa, ko si je bil že nekoliko opomogel, je v svoji katoliški pohlevnosti pri domačinih zaslužil ime »malare«, o katerem bomo svojočasno še obširneje govorili. Tretji med njimi je tisti Karteljevski Francel, ki je pred tremi leti vpriču mnogobrojnih občanov zatrdjeval in tudi svojo dušo zastavljaj, da on nikdar ne pusti, da bi nad njim gospodarili duhovniki. Sedaj se pa vidi, kako malo moža da je, kajti ravno on je pri shodu, ki ga je po § 2. priredil kaplan, pomagal prevračati pri Košaku katoliške kozarce. Še vemo veliko njegovih dobrih lastnosti, ali te hočemo vsaj nekoliko časa pridržati. Ako treba, obelodanili jih bomo nekoliko pozneje. Sedaj sem izbral samo tri, če tudi jih imam še poln koš, vendar za sedaj jih še zamoščim in Vam jih popišem nekoliko pozneje, ako me bodo izzivali. Pri vsem tem pa ne smem pozabiti, da se je naš kapelan Majdič zameril teti Franci in da zaradi tega ne sme več pri župnikovi mizi jesti, ampak je prav lepo prosil gosp. nadučitelja, da ga je na hrano vzel, kar mu je kot farovške kuharice mučeniku tudi storil. Jaz bi bil o vsem tem molčal, ali ker me izzivajo mislé, da sem jaz tako neumen, da ne bi vedel od kod to gre, prosim Vas velečenjeni gospod urednik sprejmite in dajte natisniti te vrste v »Slov. Narodu«.

Naprednjak J. K.

Šuklje pred volilci.

II.

Šuklje v Ribnici.

(Konec.)

In ta kat. duhovščina je izborno organizirana. Od kapelana do papeža

veže vse najstrožja disciplina za vedno iste smotre. Celibatarjem ni treba skrbeti za lastne družine, imajo še dosti fondov za gmotno življenje, in dobro življenje in »kat. instinkte« ljudskih mas, posebno kmeta na razpolago. Njihov nauk, da je papež božji namestnik na zemlji, da Bog svet vlada, da se morajo vladarji, ki so le božji služabniki, njegovi volji podvreči, še velja mej to maso in še so vladarji, ki se podvržejo, če jim ravno to božje namestništvo ne seže za vrat. Ve se, kak velikanski upliv ima kat duhovščina na mase; od nekdanj, z malimi izjemami, se je ta upliv po drž. močeh podpiral in gojil. Kat. duhovniki pa tudi učijo, da Bog tako želi, da so na svetu vladarji in podložniki, bogatini in reveži, voditelji dela in tlakarji, da je po božji volji na svetu v državah vse tako razvrščeno, kakor sem povedal o bivanju državljanov v raznih nadstropjih. Tega so se držali vsi vladarji, tudi protestantski.

Če vse to pregledamo, lahko rečemo, da so bile v Avstriji osredotočene produktivne moči, da je bilo življenje nagonov ter idej osredotočeno v tem, da so se razvrstila stanovanja v naši drž. hiši tako, kakor so sedaj razvrščena. Rasa nas Avstrijcev je pa tudi ustvarjena za tako bolj ponižno, v Boga vdano življenje. Madjari so nekaj posebnega tudi po rasi. Ali ti so kalvinisti, to jo najdivjejša smer protestantizma.

Vzemimo naše življenje tostran Litve, kakor hočemo, drgnimo se, kjer hočemo, pod kožo so skoraj vsi Avstrijski rimski klerikalci. V našem slovenskem narodu celo je glavni nagon življenja, instinkt, katolicizem, klerikalizem. Najlepši primer za to sem jaz sam. Bil sem razun soc. demokrata že vse in danes sem vladen v oddelku, kjer stanuje v prvem nadstropju mej duhovniki dr. Šusteršič. Povrnli sem se, ko sem prišel do prave pameti zopet v naročje sv. kat. cerkve, v katerem živi in umira naš narod že toliko sto let. Le enkrat, v 16. stoletju, v dobi luteranizma je hotel ven, pa je spoznal svojo zmoto. Slovenec nima trdega hrbišča, on spada mej pasivne narave. Veruj v verske dogme ali ne, spovedal se boš vendar na zadnjo uro. Če je kaj na onem svetu življenja in če je tako, kakor, cerkev uči, potem je dobro, da si se spovedal, ako nič ni, pa tudi ni nič hudega v spovedi.

Naj učenjaki o razvoji človeških družb in držav sodijo kakor hočejo, božjeja posredovanja ne morejo izločiti iz razvoja sveta in to stavim jaz v prvo vrsto. In to mi kaže kat. cerkev kot velikansko zgradbo, kakor je svet nikjer ni imel. Vsi vemo, da se tudi že na tem svetu dobro živi pod skrivljenko. Vprašajte stare kmete, ako se kmetu v tlakarskih časih ni boljše go-dilo, kakor sedaj. Za vse je skrbel grad in samostan. Morala sta, ker s slabo krmljeno lačno živino se ne da delati. Ali niso bile graščine, samostani v prejšnjih časih s svojimi tlakarji najboljše urejene delavske zadruge! Nerodno se je delalo leta 1848. Če bi bil jaz tedaj dvorni svetnik, bi vse drugače obrnil. V teh prejšnjih časih ni bilo nikakih davkarjev, ne civilnih, krvavih sodnikov, ne teh učiteljev abecede in višjih naukov, — prav za prav neumnosti, — ali celo učiteljev kmetijstva. Prav malo je bilo ječ in le nekaj hlapcev v graščinah je služilo v vojaške namene. Vse je opravil s kratko proceduro graščak, duhovnik in izhajalo se je s par stotisoč tolarjev bolje kakor zdanašnjimi milijoni drž. proračuna. In koliko je bilo v tlakarskih časih praz-

nikov, veselje okolo cerkva! Sami hoteli penziji. In veliki nemški pesnik Goethe, imenovan veliki pagan, je pisal: Alle Epochen der Weltgeschichte, in denen der Glaube herrschte, sind herrlich, herzerhebend, fruchtbar für Mit- und Nachwelt; alle jene, in welcher der Unglaube einen kümmerlichen Sieg erringt, verschwinden vor der Nachwelt.

Če se v mislih utopim v zgodovino, slišim korake teh časov, ki se zopet bližajo. Tedaj je bil mogoč občni blagor, to je bila prava delavska država. In v Avstriji korakamo urno v te čase nazaj. Meščanskim koristim je odklenalo; tovarne, kar jih je treba, bodo urejale samostanske družine. Samostani so bili začetniki manufakturalne tovarniške delo bi bili započeli, ako bi jih ne bili razgnali. Vsaj so gojili, ko so zopet prišli do sape. To gibanje, katero sem opazoval z visokega mesta v vladi, je v naši Avstriji tako mečno, da ga le kak »borniran« liberalce ne vidi. Pogledal sem tudi v delavnice naših višjih duhovnikov in jezuite študiral. Duh Tirol preveja kmeta vseh drugih dežel. Ko sem vse to videl, dejal sem z nemškim kat. profesorjem dr. pl. Hertlingom: da mi, ako kako mogočno gibanje vodi v prave struge, ne preostaja drugega, kakor, da se vržem v njegovo valovje. In tukaj zdaj stojim, ne morem drugače. Tu me imate! Služiti hočem naznačenim idejam nesebično, požrtvovalno; takome je učil vaš ožji rojak, dr. Šusteršič. Še danes pošljem dr. Marinkotu za novo-meško dijaško kuhinjo — 5 kron, ker doslej je krajcarja nisem dal.

V ta spis se je urinilo nekaj nerodnih pomot. Popraviti je treba le eno. V nekem nemškem citatu je bilo tiskano: »Weder Hirn noch Schale,« namesto »Weder Kern noch Schale.«

XVIII. glavna skupščina „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

O prirčnem sprejemu, kojega so bili deležni skupščinarji »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Litiji, smo že brzojavno poročali. Omeniti je nam le še, da je udeležence pri vходу v trg, kjer je bil postavljen krasen slavo-lolok, pristrčno pozdravil župan trške občine g. Damjan in da je izročila blag. gospa Dietrichova v imenu litijskih in šmartinskih Slovencev mesto običajnega šopka gosp. prvemestniku Tomo Zunanu znesek po 200 K kot 29 pokroviteljstvo litijsko-šmartinskih rodoljubkinj.

Po slovesni maši v župni cerkvi se je vršilo glavno zborovanje na vrtu narodne gostilne Oblakove. Pri pomniti moramo, da udeležba ni bila tako velika, kakor se je obče pričakovalo in izražala se je splošna želja, da bi se v bodoče skupščina določila na dan, da bi bilo vsakomur omogočeno se je udeležiti. Nadejamo se, da bode to željo vodstvo že z ozirom na družbo samo v polni meri uvaževalo.

Občni zbor je otvoril prvomestnik g. Tomo Zupan v navzočnosti vladnega zastopnika g. Kleina ter naznanil, da je vodstvo sklenilo v ogle-gled neprecenljivih zaslug za družbo predlagati zboru izvolitev g. ces. kr. notarja Luko Sveteca častnim članom, kar se je z navdušenjem sprejelo. Nato je stopil živahno aklamirani g. Svetec med zborovalce. Velike časti, ki me je doletela, je rekel, nisem vreden, moje zasluge so skromne; pač pa si je steklo litijsko-šmartinsko rodno prebivalstvo neprecenljivih zaslug za družbo in ker je z imenovanjem častnim članom počaščeno v prvi vrsti to, sprejemem z iskreno in pristrčno zahvalo to čast. Tajnik g. Anton Žlogar je povdarjal v svojem poročilu, da je »Družba sv. Cirila in Metoda« nastala iz žive potrebe, rešiti našo mladino v obmejnih postojankah narodne pogibe, in da je njena zgodovina nad vse častna za slovenski narod, sramotna pa za nasprotnike, zlasti pa za vladu, ki ravnodušno gleda početje naših sovra-znikov, ne brigajoč se za državne temeljne zakone, ki zagotavljajo vsakemu narodu popolno enakopravnost v šoli, v uradu in v javnem življenju ter zatrdjeval, da bode družba tudi naprej ostala zvesta načelom, ki jih je gojila od svojeg. rojstva, in visoko dvigala prapor belo modro rdeči. Iz tajnikovega poročila povzamemo, da je štela družba lani 149 podružnic, 5 podružnic več nego predpreteklo leto. Med temi je bilo 37 ženskih in 30 moških podružnic, ostale pa so bile mešane. Družba je štela v celem približno 10.000 članov, med temi nad 300 pokroviteljev, od katerih odpade 29 na Litijo, da torej ta narodni trg v tem oziru prednjači celi Sloveniji. Družba vzdržuje, oziroma podpira 15 šolskih zavodov, katere obiskuje 2500 slovenskih otrok. Z željo, da bi Slovenci tudi v bodoče družbo kakor dosedaj, ako pa mogoče, še

Renegat.

Povest iz tržaškega življenja.

(Po resničnih dogodkih spisal L. B.)

V.

Viktor Sancin je imel kot politični agent srečo. Služil je najrazličnejšim ljudem, vsem izkazal velike usluge a tudi vse varal, kadar se je za to ponudila prilika. In zaslužil je obilo denarja, ta zaslužek pa še pomnoževal s srečnimi špekulacijami na borzi. Špekuliral je skupno s Karlotto, prijateljico gospoda Reinwelta, ki je imela poseben dar, izvabljal iz svojega paše najboljše informacije v borznih zadevah.

Sancin pa še ni bil zadovoljen. Ko je imel prvih stotisoč goldinarjev, je začel hrepeneti po milijonu. Zdaj je bila njegova fiksna ideja, da mora postati milijonar. In bil je štedljiv, da, skop do skrajnosti in si niti najpotrebnejšega ni privoščil. Ob enem pa se spuščal v najsmelejše špekulacije, pri katerih je čestokrat riskiral vse svoje premoženje. Sancin ni hotel samo zabogati, nego tudi hitro nagromaditi tako premoženje, da bi potem lahko živel kot velik gospod. Naporno, nevarno njegovo

delo mu je jemalo moči, tako da je dostikrat čutil, da se stara. In starosti se je bal, starosti brez rodbine, brez svojih ljudi, brez bitja, ki bi ga ljubilo. Boril se je proti tem čutilom z vso svojo energijo, a zaman. Vedno iznova je vstajala pred njegovimi očmi slika njegove prihodnjosti, slika njegove onemoglosti in zapuščenosti.

Sancin je imel navado, da je zgodaj vstajal in se hodil sprehajati na obrežje morja proti Sv. Andreju. Čestokrat je tudi posedal po cele ure na klopih ondnotnega sprehajališča in je razmišljal o svoji prihodnjosti in tudi o svoji preteklosti. In domislil se je med drugim, da je pred dolgimi leti v Pulju, kjer je služil kot mlad lajtnant, imel ljubezensko znanje z nekim dekletom, katero znanje ni ostalo brez posledic. Živo mu je stopila pred oči podoba drobnega otročička, ki ga je včasih nosil na rokah. A iz Pulja je bil prišel daleč proč, v Galicijo, kjer je ostal mnogo let in kjer je pozabil na svojega otroka in na njegovo mater. Samo imen se je še spomnil, sicer ni vedel ničesar več o njih, ničesar o otroku, ki je vendar kri

od njegove krvi in meso od njegovega mesa.

Obšla ga je želja, izvedeti kaj je z njegovim otrokom in poklical je še tisti dan k sebi starega žida Minzija, ki ga je rabil za različna poizvedovanja in za različne kupčije, zlasti pri posojevanju denarja na visoke obresti.

Minzi je bil star, suh in zamazan žid, ki je pa Sancina visoko spoštoval, ker mu je imponirala njegova enerģija, njegova neutrudljivost in njegova smelost.

— Minzi, mu je rekel Sancin, poveriti Vam moram prav delikatno nalogo!

— Kakšno?

— Čutim se nesrečnega. Nikogar nimam, ki bi bil mojemu srcu drag. In vendar živi morda bitje, ki bi me moglo ljubiti. V Pulju sem imel z neko šiviljo otroka. Takrat sem bil še mlad oficir. Pozneje sem prišel proč iz Pulja in danes ničesar ne vem, kaj je z mojo nekdanjo ljubico, kaj je z mojim otrokom. In vendar — ali bi ne bila zame prava sreča, da bi imel pri sebi svojo hčerko? Mislim, da bi bila to moja sreča.

— Čuvajte se žensk, je svaril Minzi. Le ne ljubezni, tudi ne očetovske — to bi Vas spravilo v nessoč!

Sancin pa se je temu svarilu smejal in je naročil Minziju, naj gre v Pulj poizvedovat, kje je otrok. Tudi mu je povedal vse posamičnosti, kar jih je vedel, da bi Minzi mogel začeti z iskanjem.

— Še danes se odpeljem v Pulj, je obljubil Minzi in odšel.

Zunaj je pihala burja, a stari žid je krepko stopical svojo pot. Na ustna mu je legel porogljiv nasme. »Torej tudi ta Sancin, ta mož, ki se ne boji ne Boga, ne hudiča, ta drzni, brezsrčni mož, ta skrivnostna eksistenca ima svoje slabosti« — tako je mislil Minzi in se s ponosom vzravnal, ker se je zavedal, da njegovo srce ni poznalo nikdar nobene slabosti. In sedaj je Minzi začel pre-mišljevat, kako bi mogel zase izkoristiti to Sancinovo slabost. Spoštoval je Sancina, dokler je bil mnenja, da ga ne bo mogel nikdar izkoristiti; čim pa je spoznal, da ima tudi ta mož svojo slabost, je izginilo to spoštovanje in je Minzi začel prežati, kako bi tudi Sancina dobil v svojo pest.

polj požrtvovalno podpirali, je tajnik završil svoja izvajanja.

Ker je blagajnik g. profesor Petelin obolel, je mesto njega poročal g. prof. dr. Anton Svetina. Iz blagajničkovega poročila je posneti, da je imela družba v svojem XVII. upravnem letu 34 162 kron 74 vin. dohodkov, 35 232 kron 43 vin. pa stroškov, torej primanjkljaja 1069 kron 69 vin. Med dohodki omenimo, da so znašali prispevki podružnic 10859 K 92 vin., pokrovi teljina 2374 K in darovi Mohorjanov 224 kron 90 vin. — za 80 tisoč planov te družbe pač prava bagatela! Časniki so nabrali 3604 K 91 vin., na čelu jim seveda, kakor vedno »Slovenski Narod«, ki je nabral 1931 kron 57 vin., dočim se za »Slovenec« izkazuje le 278 kron 71 vin. Ako se pa zabeleži ves denar, ki ga je letos izročil »Slovenski Narod« družbi, znašala to svoto nad 3461 kron, »Slovenec« pa samo 571 kron 21 vin. Iz teh suhih števil se pač jasno vidi, kje je narodna požrtvovalnost doma! V žigalice so družbi donesle 1800 K, sploh pa 8800 K, kava 600 K, sploh 3000 K, platno pa 400 K. Vojila so znašala 3881 K 57 vin. Ker se je kakovost teh proizvodov v tem letu znatno zboljšala, je upanje, da se bodo tudi konzum povečal, kar bo doneslo tudi družbi večje koristi.

V imenu nadzornišтва je poročal g. župnik Malenšek, ki je predlagal, ker so računi v redu, odboru opustilo, kar se je sprejelo.

V smislu društvenih pravil so letos iz odbora izstopili gg.: Josip Murnik, Mar. Petelin, dr. A. Svetina in Andr. Zamejč; umrl pa je odbornik g. D. Žagar, katerega se je g. prvostanik s toplimi besedami spominjal. V znak sožalja so se skupščinarji vzdignili raz sedeže.

Na predlog gospe Zupančičeve so se znova volili vsi izstopivši odborniki, mesto pokojnega Žagarja pa kakor smo že poročali, g. dr. Fran Stor. Tudi nadzorstvo in razsodništvo je ostalo staro, le s to spremembo, da je bil mesto dra. Stora, ki je bil poslan v odbor, voljen v razsodništvo g. dr. Fr. Tomineš. Po končanih volitvah je povzel besedo g. Godina iz Trsta trdeč, da je družba vedla napačnih informacij zaprla šolski vrtec v Greti, katerega je potem tamošnja moška podružnica morala vzdrževati na lastne stroške; on je predlagal, da naj vrtec družba zopet prevzame v svojo oskrb, kar bo vodstvo po priporočilu g. Drenika uvaževalo. O govoru g. Stembergerja smo poročali že včeraj.

Ker je bil dnevi red izčrpan, je prvostanik monsign. Zupan, zahvaljujoč se udeležencem na požrtvovalnosti in proseč, da bi se ga pooblastilo sporočiti cesarju izrazne danosti skupščinarjev, zaključil XVIII. glavno skupščino.

Banket.

Banket v Oblakovi gostilni je bil vrlo animiran. Tu se je tudi pokazalo, da se je skupščina razmejena več dam udeležilo nego go-podov. Prvo napitnico je govoril prvostanik g. T. Zupan kličeč cesarja trikratni »Živio«. Občinstvo je stalo, godba pa, ki je med banketimi koncertirala, je zaigrala kot kušar cesarsko pesem. Dr. Medved je napil v navdušenih in vznesenih besedah litijskim damam kot vzor doljubinjam, na kar je odgovarjala gospa Gregorčičeva. Prvo mestnik je nazdravil štajerskim Slovencem. Gospa Ponikvarjeva je v navdušenih besedah slikala domovno nalogo slovenskega ženstva ter proslavljala litijske dame kot vzor slovenskega ženstva. Ko je še govoril župnik Treiber s Koroškega zahvaljujoč se družbi za njeno nagnjenost Korošcem, se je banket končal.

Po banketu so skupščinarji, kar ni že spet odpotovalo, izleteli v prijazno, po veliki narodni probuje-stosti slovečo vas Šmartno. Cela vas je imela praznično lice, vse hiše v zastavah in v zelenju; pri vходу v vas krasen slavolik iz zelenja s pri-merim napismom. Skupščinarje je vsrčno pozdravil vsaki župan, gos-pica Knafličeva pa je izročila z iz-raznim nagovorom prvostaniku nasen šopek. Na vrtu šmartenske narodne gostilne se je na to razvila lahna neprisliljena zabava, tembolj, ker so se gostje lahko naslajali ob vseh godbe in ubranega petja. Le težka smo se ločili od prijaznega šmartna. Pri odhodu na kolodvoru je bila zbrana nepregledna množica avdušenega ljudstva in ko se je kak jel pomikati, zadoneli so gro-vojit »Živio« in »Slava«-klici. Za-ustili smo Litijo in Šmartno s trd-šim prepričanjem, da tako vzglednih doljubkin in rodoljubov nima Slo-venija, zato vsa čast jim!

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 7. avgusta.

— **Obstrukcija v kranjskem deželnem zboru.** Novi vodja klerikalne stranke, dvorni svetnik Šuklje, je nasprotnik klerikalne obstrukcije v kranjskem deželnem zboru. Že ko se je ta obstrukcija začela, se je izrazil, da je neumnost. Vsekako centralni vladi ni prav, da v tem kranjskem kotičku mali deželni parlament ne funkcio-nira. Deželni vladi to šele prav ni po volji. Šuklje že prej ni puščal vlade nikdar iz oči, zdaj še manj. Vsaj z eno nogo ali z obema stoji na potu k vladi. To je njegova druga narava. Te mu tudi polni lonci klerikalne kuhinje ne pre-mene. Ako hoče postati deželni gla-var, mora z vlado biti jako prijazen. On tudi vse stori, da ostane šefu de-želne vlade v spominu in zamore tej vladi nasproti biti prav ponižen. Roka pač roko umiva. Jaz ti odpra-vim obstrukcijo, ti meni — Imeno-vanje deželnega glavarja ni odvisno od kake večine deželnega zbora. Vlada predlaga, cesar imenuje. Ob-strukcije ne bo več v deželnem zboru in naš kranjski deželni zbor se lahko skliče. To vprašanje ne bo nič več razburilo duhov v klerikalni stranki. Dr. Šusteršič ve, da jo je z obstrukcijo zavozil in bi jo rad na lep način stran spravil. To delo pre-zvame srčno rad dvorni svetnik Šuklje. Obema je pomagano. Šuklje si pridobi za vlado zaslug, Šusteršič pa se bo skliceval na disciplino v stranki in na novi kurz v njej, ki ga v tem vprašanju določi Šuklje. Dne 13. avgusta bo o tem Šuklje govoril seveda sporazumno s Šusteršičem. Nekaj bo Šusteršič v tem vprašanju nasprotoval, pa v naj-milejšem in le navidezno moltno. Deželna vlada se smeje. Prav ceno odpravi obstrukcijo. Zadostovala bo Šukljeva platičnica ljubav do vlade. Grozoviti obstrukcionisti se spre-mené v krotke ovčice. Dr. Schweitzer bo brez dela in predebel bo postal. Šuklje bo lahko rekel: »Lasst fette Leute um mih sein, die bei der Nacht gut schlafen, der Cassius dort, mit seinem mageren Gesicht, — derglei-chen Leute sind gefährlich.« Pen-zijoniran dvornisvetnik ukroti levo obstrukcijo. Šukljejeve akcije, ki so doslej stale nizko pod al pari, se zamorejo pri razvozljanju tega vprašanja vzdigniti za trenotek. Kmet-skim volilecem se bode reklo, da je zdaj nov papež voljen in da bo sv. Duh istemu v spremenjenih raz-merah dal drugo direktivo. Naši kmet-ski volilci so jako ljubi ljudje, ki so zadovoljni, da jim vsaj ajdo pustijo v kašči. Kaj se ti zmenijo za akcije Šusteršiča ali Šukljeja. Tako se izgubi klerikalna obstrukcijoni-stiška reka v pesku, ker ni mogla podreti in odpluti političnega jezu — narodno napredne stranke.

— **„Slovenec“ in „Trgovsko bolniško in podporno društvo“.** Pišejo nam: Prav ste imeli, ko ste »Slovenec« preintenzivno umešavanje v naše društvo označili kot političen maneuver. Kako je neki to, da se je začel konsumarski »Slovenec« naenkrat za naše trgovske razmere tako zanimati? Tisti »Slovenec«, ki se tako trudi, da bi v vsakem kotičku naše dežele katoliški konsum ustanovil! Isti »Slovenec«, ki je že tolikokrat liberalnim slovenskim trgovcem bojkot napovedal in ga tudi že pri nekaterih odličnejših trgovcih, kateri nočejo v njegov rog trobiti — izvršil s tem, da jih je večkrat na »Pranger« postavil. Isti »Slovenec«, katerega pristaši kaplani z bertahom zalim dekletom modrece pomerjujejo in špirit ter riž prodajajo, s tem pa mnogo trgovcev v konkurz poženejo. Ko smo ponedeljskega »Slovenca« brali, mislili smo si takoj: za tem grmom tiči zajec. »Slovenec« hoče razpor v našem društvu za svojo črno internacionalo izkoristiti — v motnem ribariti. Kaj ne hinavski patroni okolu »Slovenca« — nad 200 glasov v III. volilnem razredu, ti bi vam dišali? Laskajmo se po svojem »laufburšcu«

trgovskim pomočnikom, vzemimo na-rodno napredni stranki 200 glasov, pridenimo jih naši stranki, to je pri-dobitev 400 glasov za nas in III. raz-red je »naš, pa Nackov«. Tako pri-bližno ste kalkulirali, pa se — zelo, zelo zmotili. Mi starejši trgovski po-močniki, ki poznamo »Slovenec« stranko že mnogo let, ne bomo šli »Slovencu« na limanice. Stranka, ka-tero zastopa »Slovenec«, je in ostane za trgovstvo škodljiva. Saj je vendar stremjenje vsakega trgovskega po-močnika, da se slej ali prej etablira in torej samostojen postane. Kdo bo pa še mislil na samostojnost, ko ima toliko žalostnih dokazov, da je v zadnjih letih nenavadno mnogo tr-govcev faliralo, in to ravno v takih krajih, kjer so »Slovenčevci« konsume ustanovili. Za nas je in mora ostati evangelij: Držimo se narodno na-predne stranke, katere je že in bo še odjedla »Gospodarski zvezi« dr-žavne podpore, s tem pa trgovstvo uničujoče konsume pokopale. »Slo-venec« pa: »Ne boš Janez kaše pihal«, torej »Hands off«!

— **Nemška nestrpnost.** »Slovensko planinsko društvo« je dalo zaznamenovati pot iz Višarj v Za-jezero. Nemci so v svojih listih izdali parolo, da »Slovensko planin-sko društvo« na Koroškem sploh ne sme ničesar delati češ, da je Koroška nemška posest, a kar bi tam »Slovensko planinsko društvo« storilo za turistiko, bi bilo atentat na nemško posest. To parolo si je vzel k srcu tudi gozdar v Trbižu in je ukazal odstraniti vsa znamenja, skaterimi je »Slo-vensko planinsko društvo« na pečinah in drevesih zaznamenovalo pot z Višarj v Zajezero in tudi znamenja proti Ovčji vasi. Radovedni smo le, kaj bi rekli Nemci, ko bi jih Slo-venci posnemali in ko bi Slo-venci napram nemškemu planinskemu društvu zavzeli isto stališče, kakor so je zavzeli Nemci napram »Sloven-skemu planinskemu društvu«.

— **„Glasbeni Matici“** po-klonil je g. Fran Varlec, trgovec v Brežicah, 10 K v društvene na-mene. Vrlemu rodoljubu želimo ve-liko posnemovalcev!

— **Češko-slovenski kro-žek** ima v nedeljo dne 9. t. m. se-stanek na Jesenicah. Na ta sestanek pridejo Čehi iz Prage.

— **Umrl** je v Novem mestu stud. iur. g. Fran Sešek vsled bo-lezni, ki jo je dobil pri vojaških vajah letošnji spomlad.

— **Zalosten konec.** V urad-nem listu čitamo naslednji inserat: »Katoliško delavsko društvo v Sori se je vsled izstopa vseh članov prostovoljno razšlo. Preska, dne 24. julija 1903. Janez Brence«.

— **I. slov. pevsko društvo „Lira“ v Kamniku** priredi v ne-deljo dne 9. avgusta t. l. na vrtu Fi-scherjevega hotela koncert s sodelo-vanjem sl. kamniške mestne godbe s sledečim vspevom: 1. Lambert: »Mali desetniki, koračnica. Svira mestna godba. 2. Mara Zmagič: »Za Hrvate naše brate«. Možki zbor s tenor-samospevom. 3. Rosas: »Nad valovi«, valček. Svira mestna godba. 4. H. Volarič: »V zvečer«, Možki zbor z bariton-samospevom. 5. Dav. Jenko: »Strunam«. Možki zbor. 6. Iv. pl. Zajc: »Zrinjski Frankopank«. Svira mestna godba. 7. F. S. Ko-želsky: »Lobitev«. Četverošpev. 8. F. S. Vilhar: »Na vrielu Bosne«. Možki zbor z bariton-samospevom. 9. V. Parma: »Spomin na Kranj«, četvorka. Svira mestna godba. 10. H. Volarič: »Izgubljeni cvet«. Možki zbor s čet-verošpevom. 11. Dr. B. Ipavec: »Prošnjak«. Osmorošpev. 12. Langer: »Slovo vojaka«, pesem. Svira mestna godba. 13. A. Förster: »Pjevajmo!« Možki zbor. 14. Iv. pl. Zajc: »Hrvat ska davorija«. Svira mestna godba. Začetek ob 4 uri popoldne. Vstop-nina za društvene člane 60 vin., za nečlane 1 K.

— **Šolska izvestja.** Petra z rednica v Postojini je imela koncem pretečenega šolskega leta 406 otrok, in sicer 216 dečkov in 190 deklic. Prva dva razreda sta namreč mešana, višji trije pa deljeni. Za pre-stop v višji razred je bilo sposobnih 331, nesposobnih pa 59 učencev, ozi-roma učenec. Na zavodu so poučevali štirje učitelji in tri učiteljice. Obrtno nadaljevalno šolo je obiskovalo 37 učencev. Šolarska kuhinja je dala 82 revnim otrokom 7620 kosil. V ime-niku učencev najdemo odličnjake še vedno debelo tiskane, znak, da se je naredba deželnega šolskega sveta

pravilno tolmačila. — Štiriraz-redno ljudsko šolo v Št. Vidu nad Ljubljano je obiskovalo 167 otrok. Poučevali so razun nadučitelja še trije učitelji in ena učiteljica. Š šolo spojeno obrtno-nadaljevalno šolo je obiskovalo 133 učencev.

— **Sestro ustrelil.** Dvanajet-letni Josip Leben iz Srednje vasi, se je včeraj igral z nabasano puško, ka-tero je nameril proti šestletni sestri in sprožil. Strel je zadell deklico v glavo in se je ista takoj mrtva zgrudila na tla.

— **Izginil deček.** Ze pred božičem je izginil 11letni deček Fr. Sinkovic iz Ljubljane ter se do danes ni vrnil. Deček se najbrže sam skriva pod tujim imenom, kakor je to že bil storil, ker noče hoditi v šolo. Kdor ve zanj, naj sporoči to mest-nemu magistratu v Ljubljani.

— **Nezgoda.** Posestniku Franu Brodniku v Mednem št. 22 je včeraj mlatilnica odrezala levo roko. Pone srečenec je bil prepeljan v deželno bolnico.

— **Nogo zlomil.** Jernej Jelenič, 6 let star sin gostilničarja na Stari poti št. 1, je sinoči na dvorišču pezal na trgo za pesek, katerega se je pre-vrgla na njega in mu desno nogo nad kolonom zlomila.

— **Prst odtrgalo.** Kleparju Ivanu Bedini pri Kornu v Slomško-vih ulicah je danes zjutraj stroj za vrtnje odtrgal sredinec na levi roki.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 10 oseb.

— **Iz Amerike** se je vrnilo danes zjutraj 15 oseb.

— **Izgubljene in najdene reči.** V nedeljo, dne 3. t. m. je bil izgubljen nekje v mestu, oziroma v gostilni poročni prstan, v katerem sta vrezani črki M. C. 2/10. 97. Kdor ga najde, naj ga odda proti nagradi na Sv. Petra cesti št. 48 — V dre-voredu je danes našel restavrater v Švicariji, g. Novak, srebrno damsko uro. Lastnica naj se oglasi v Švicariji.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri, v soboto, dne 8. avgusta t. m. na vrtu g. Hafnerja na Sv. Petra cesti koncert. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 40 vin. — V nedeljo, dne 9. avgusta priredi »Društvena godba« zajutrkovalni koncert na vrtu gosp. Hafnerja na Sv. Petra cesti od 10 do 12 ure do-poludne. Vstopnina prosta.

— **Posredovalno delo-vanje mestne posredoval-nice za delo in službe v me-secu juliju t. l.** V splošnem je ostalo razmerje skoraj povsem enako, tako z prejšnjim mesecem, kakor z onim lanskega leta. Ker je v tem času mnogo dela proti dnevnemu plačilu, se to zlasti pozna pri poslih za kmet-sko, delo katerih povsem primanj-kuje, tako moških kakor ženskih. V o-talem so dobivali posli dokaj lahko službe, osobito hišni, gostilniški in prometni uslužbenci. Poleg teh je bilo oddanih tudi nekaj prodajalk in trgovskih slug. Posredovanje z va-jenci in stanovanji tudi v tem me-secu ni imelo zaželenega vspeha. Ker je sedaj letovišna sezona, je došlo zlasti mnogo vnanjih naročil.

* **Najnovejše novice.** Sla-vje za Giordano Bruno, ki se je nameravalo prirediti v Rimu ob enem s papeževimi volitvijo, je minister notranjih zadev prepovedal. — Nove zlate rudnike je našel odkritelj rudnikov Klondyke ob reki Pelly. Rud-niki so baje še bogatejši zlata kot klondijski. — Na smrt je obsodilo sodišče v Jičinu 33letnega graščaka Mahačka, ki je vrgel svojo ženo skozi okno, da se je ubila. — Na svojega stotnika so streljali vojaki pri vaji v Freibergu. Stotnik ni zadet, pač en vojak. — Papežev honorar zdravniku. Apostolska kamora je izplačala dr. Lapponiju 20.000, dr. Mazzoniju 15.000 in dr. Rossoniju 10.000 lir za zdravljenje pok. papeža. — Roparski napad pri belem dnevu. V Hütteldorfu je napadel nez-nani zlikovec višjega računskega svet-nika pri trgovinskem ministrstvu, Schwandnerja ter zahteval uro. Ker mu je Schwandner ni hotel dati, ga je nevarno obstrelil z revolverjem. — Odpravljen krst ladij. Francoski mornarični minister Pelletan je odpravil krst novih ladij. — Proces zaradi židovskega klanja v Kišenevu se bo vršil v Tiraspolu. Obtoženih je 42 oseb, kar je pač malo z ozirom, da je bilo umorjenih 47 Židov, 90 pa težko ranjenih. — Beg iz ženskega samostana. Iz samostana Magdale-narie v Teltovu je ušlo 20 žensk. Te dni so zopet odvedli trije možje po-noči mlado deklico iz samostana. — Dve nuni sta se ubili, ko sta se izseljevali iz razpuščenega samostana v Issarlesu. Voz se je namreč z njima prekučil v globoko reko.

* **Kraljeva zaušnica.** Ne-davno je bil angleški kralj Edvard s kraljico Aleksandro v Dublinu. Pri tej priliki se je živo spomnil na svoj

prvi obisk v tem mestu. Bil je tačas sedanj kralj Šletni, precej trmoglav deček. Ko se je peljal s svojo materjo kraljico Viktorijo, očetom in bratom v odprti kočiji po mestu, so oče, mati in brat na vse strani prijazno odzdravljali navdušenemu ljudstvu, le mali princ se je držal prihuljeno. Kraljica-mati je to sicer takoj zapa-zila, toda delj časa ni nič rekla. — Končno pa se ni mogla več prema-govati. Z eno roko je zbila trmogla-vemu princu klobuk z glave, z drugo pa mu je prisolila zvonečo zaušnico. Narod, ki je vse to videl, je še bur-neje pozdravljaj kraljico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 7. avgusta. Veliko sen-zacijo vzbuja članek petrograjskih »Novosti«. V tem članku se po-zivlja Srbija, naj začne ak-tivno politiko v Stari Srbiji in v Macedoniji. To je sedaj tem nujnejše potrebno, ker bolgarski revolucionarski odbori niso imeli uspehov in se je izka-zalo, da Macedonija ni tako bol-garska, da bi se smelo mace-donsko vprašanje enostransko re-šiti.

Dunaj 7. avgusta. Ministrski predsednik grof Khuen-Heder-vary je bil danes od 1/1. do 1/2. pri cesarju v avdijenci in potem povabljen k cesarju na obed. Čuje se, da je Khuen ce-sarju ponudil svojo demisijo, cesar se pa še ni odločil.

Trst 7. avgusta. Laški listi trde, da se skličejo primorski deželni zbori v drugi polovici tekočega meseca na kacih 20 dni trajajoče zasedanje.

Budimpešta 7. avgusta. Izid današnje avdijence ministrskega predsednika grofa Khuena-Heder-varya se pričakuje tu z veliko napetostjo. »Egyetertes« meni, da Khuen niti ne misli na demisijo, nego da bo kroni nasvetoval raz-pust parlamenta, vendar misli tudi »Egyetertes« da mora Khuen od-stopiti, kar mislijo tudi skoro vsi drugi listi.

Budimpešta 7. avgusta. Ne-kateri listi poročajo, da je v vče-rajšnji tajni seji komisije, ki preiskuje korupcijsko afero, posl. Polonyi trdil, da je denar za podkupljenje opozicije dal nad-vojvoda Fran Ferdinand in da je zanj posredoval neki Ja-naušek.

Sofija 7. avgusta. »Avtono-mija« poroča, da je v vilajetu Monastir dne 2. avgusta nastala revolucija. Na čelu vstasev stoji Boris Serafov. Vse brzojavne zveze so pretrgane.

Sofija 7. avgusta. Ministrski predsednik Petrov je diploma-tične zastopnike z ozirom na re-volucijo v Monastiru zagotovil, da ima bolgarska vlada najboljšo voljo ostati mirna, a če bi Turki zakrivali večje grozovitosti, bi proti volji vlade mogla Bolgarska prisiljena biti h kakim korakom.

Carigrad 7. avgusta. Omer Rudži paša je z osmimi bataljoni vojaštva odšel v Monastir.

Carigrad 7. avgusta. Konzu-larna poročila iz Erzeruma na-znanjajo, da se je zopet začelo veliko gibanje proti Armencem. Ruski poslanik Zinovjev je storil pri vladi primerne korake, da se vzdrži javna varnost v Ar-menski.

Rim 7. avgusta. Politični krogi se najbolj zanimajo, kdo postane papežev državni tajnik. Pa-pež sam bi najraje imel padovan-skega škofa Callegarija, kate-rega pa ne bo mogel imeti, ker ni kardinal, in bi se vsi, na to važno mesto čakajoči kardinali uprli imenovanju škofa Callegarija.

Bratje Sokoli!

Javne telovadbe »Gorenj-skega Sokola« v Kranju v nedeljo dne 9. t. m. popol-dne se vdeleži ljubljanski Sokol po deputaciji. Kdor izmed bratov želi se priklo-piti deputaciji, naj pride v društveni obleki na državni kolo-dvor ob 1 uri popoldne. Na zdar! Odbor.

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 7. avgusta 1903.

Maloobsejni papirji.	Dinar	Bravo
4 1/2% majava renta	100 35	100 75
4 1/2% srebrna renta	100 90	101 10
4% avstr. krona renta	100 65	100 85
4% zlatna	120 85	121 05
4% ogrska krona	98 90	99 10
4% zlatna	120 05	120 25
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	100 75
4% posojilo mesta Spljete	100	100
4% bos. herc. žel. pos. 1902	101 20	102 20
4% češka dež. banka k. o.	99 60	99 80
4% zast. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 55
4% pešt. kom. k. o. z	101	101 75
10% pr.	106 45	107 45
4% zast. pis. innerst. hr.	101	102
4% ogr. centr.	101	102
4% deželne hranilnice	101 10	101
4% zast. pis. ogr. hip. b.	100	101
4% obl. ogr. lokalne žel.	100	101
4% leznic d. dr.	100	101
4% češke ind. banke	100	101
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	99 50
4% dolenskih železnic	99 50	99 75
4% juž. žel. kup. 1/4 1/2	304	306
4% av. pos. za žel. p. o.	100 60	101 30

Srečke

Srečke od leta 1854	170	179
" " " 1860 1/2	183 0	185 50
" " " 1864	246	251
tizske	166	168 50
zemlj. kred. I. emisije	289	293
" " II.	278	281 50
ograke hip. banke	269	263
srbake 3 frs. 100	87	89
turske	121 75	122 75
Basilika	18 90	19 90
Kreditne	435	440
Inomoške	83	87
Krakovske	81	83 60
Ljubljanske	72	75 50
Avstr. rud. križa	54 35	55 35
Ogr.	26 60	27 60
Budolfove	68	72
Salcburske	81	83 50
Dunajske kom.	458	463

Delnice

Južne železnice	81	82
Državne železnice	688	689
Avstro-ogr. banke del.	661 50	662 50
Avstr. kreditne banke	729	730
Žrške	251	252
Zirnostenske	640	650
Premogokop v Mostu (Brux)	361 50	362 50
Alpinske montan	1612	1620
Praske želez. ind. dr.	453	454
Rima-Murányi	379	380
Trboveljske prem. družbe	382	383
Avstr. orožna tovr. družbe	157	160
Češke sladkorne družbe		

Valute

C. kr. cekin	11 33	11 38
20 franki	19 06	19 09
20 marke	23 48	23 54
Sovereigns	23 92	24
Marke	117 45	117 65
Laški bankovci	95 10	95 30
Rubli	263 25	264

Žitne cene v Budimpešti.
dne 7. avgusta 1903.

Termin	za 50 kg K	739
črnica za oktober	50	739
april 1904	50	738
oktober	50	731
maj 1904	50	732
avgust	50	731
maj 1904	50	731
oktober	50	736

Efektiv.

Vzdržano	50	736
----------	----	-----

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 506 m. Srednji srčni tlak 736 0 mm.

Avst.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
6. 9. zv.	739 1	21 2	brezvetr.	oblačno	
7. 7. zv.	739 4	18 5	er jvzhod	oblačno	
2. 2. zv.	738 2	22 3	sl. jvzhod	oblačno	

Srednja večerajša temperatura 21 4°, normale: 19 5°. Mokrina v 24 urah: 0 0 mm.

Gostilna Rožna dolina.
V nedeljo 9. avgusta
popoldne
ob priliki cerkvenega prošenja
pekla se bodo na raznju
jagnjeta.
Na obilen obisk vabi
s spoštovanjem (2044)
M. Podgorelec
gostilničar.

Muhe so zopet sitne!
Edina, vsaki zahtevi zadostna priprava za uničenje teh škodljivcev je ameriški
„Tanglefoot“.
En sam list jih vjame in obdrži do 2000. Dobi se v vseh trgovinah po 10 vinarjev list.
Glavna zaloga za Kranjsko:
Edmund Kavčič
v Ljubljani.

Angeljnovi milo
Marzeljsko (belo) milo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt iz zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v manufakturni trgovini
J. Keber
v Ljubljani, Stari trg št. 9.

Blagajničarica
in dobro izurjena
prodajalka
se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Izprašana učiteljica
z dobrimi spričevali, slovenščine in nemščine popolnoma vešča, se sprejme
s 1. oktobrom 1903
v Ljubljani s popolno oskrbo in proti dogovorni denarni mezdi v svrhu vzgojevanja treh 4 do 10 let starih deklic.
Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.
Izved iz voznega reda.
veljaven od dne 1. maja 1903. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Selnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri zj. osebni vlak v Trbiž ob 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Selnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Selnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec, Curij, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I in II. razreda). — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak v Linc, Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I in II. razreda), Franzensfeste, Selnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak v Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budjevice, Selnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curij, Bregec, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Linc, Budjevice, Plzena, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Café-Restaurant „ŠVICARIJA“.
Na splošno željo!
Vsako soboto in nedeljo
monakovsko pivo
v sodčkih iz pivovarne Jos. Sedlmayer-ja v Monakovem.
(Francišksko Leist-pivo.)
Razven tega tudi najbolj znano
Koslerjevo carsko pivo.
Za mnogobrojni obisk prosi
Fric Novak, restavrater.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“
Akcijski kapital K 1.000.000.—
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in ekskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčujo zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje
Eskompt in inkasso mente.
Daje predjume na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
vojaške ženitninske kaveje.
Borzna naročila.

sta najbolj koristni štedilni mili
za hišno rabo!
Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

Obleke, koce, stare vojaške
čevlje
z dobrimi podplatmi na debelo
tudi proti šestmesečnemu plačilnemu odlogu pri L. Pressburger & sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg 2
ali november-termin odda se
stanovanje
obstoječe iz 3 sob, predsobe in pritlikin, pripravno za pisarno.
Cigaletove ulice št. 3
tik deželnega sodišča. 2013-3

Lepo
stanovanje
štiri sobe s pritliklinami in kopelj, celo prvo nadstropje, se odda za avgust, eventualno november-termin v Mayer-jevi vili, Levstikove ulice št. 2.
Vila je užitninskega davka prosta.
Pojasnila istotam. (2003-3)

Zdravilišče za nervozne, bolne vsled alkohola in okrepčanja
potrebne.
Abstinenci sanatorij
„TANNHOF“ v Gratweinu
štajersko.
Penzijska
cena vključno s stroški za zdravljenje od 5 glid. višje. Mična, mirna lega. Pojasnila daje zastoj in franko ravnateljstvo.

Pozor!
Prostori
na Kongresnem trgu št. 12 v Ljubljani
v kojih se sedaj nahaja „Narodna Tiskarna“
oddajo se s 1. novembrom 1903, event. pozneje
v najem.
Prostori se dajo porabiti deloma kot privatna stanovanja, deloma pa so primerni za skladišča, kavarno ali restavracijo.
Izredno ugodna lega!

V splošno vednost!
V konkurzu se nahajajoča bivša zaloga
manufakturnega blaga
„pri Amerikancu“
Stari trg šte. 1
se bo prodajala od
sobote dne 8. avgusta do 20. avgusta
istotam po res nizkih cenah.

Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

Zavaruje poslopja in premočnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podpore v narodne in občnokoristne namene.

Stanovanje
z 2 ali 3 sobami in pritliklinami, se odda takoj ali pozneje na Tržaški cesti št. 33.
Vpraša se tam. (1991-3)

Odvetniškega
koncipijenta
sprejme takoj
Dr. Josip Furlan, odvetnik v Ljubljani.

Hiša na Žabjaku 5
se po prav ugodnimi pogoji
tako prodaja.
Istotam se tudi odda
stanovanje
s 3 sobami in pritlik. s 1. novembrom. Več pri gosp. Josipu Dacarju.
Streliška ulica št. 6. (2031-1)